

Jordbruksminister Eskil Erlandsson
Jordbruksdepartementet
103 33 Stockholm

Angående "hälsokontrollen" av reformen av den gemensamma jordbrukspolitiken

Sveriges Jordägareförbund vill härmed kort framföra **preliminära synpunkter** på Kommissionens Meddelande "Förberedelser inför "hälsokontrollen" av reformen av den gemensamma jordbrukspolitiken" den 20 november 2007 (KOM(2007)722 slutlig).

Sveriges Jordägareförbund är en intresseorganisation för ca 500 av landets största jord- och skogsbruksegendomar i enskild ägo. Medlemmarnas totala areal överstiger 700 000 hektar. Sveriges Jordägareförbunds huvuduppdrag är att verka för en **stärkt äganderätt som ett led i en fungerande marknadsekonomi**. Inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken innebär detta att **på lång sikt** sträva mot en avveckling av jordbruksstöden, men med krav på att detta sker **i samma takt som i övriga EU**. Samtidigt verkar Förbundet för att lantbrukare får en **rimlig ersättning för kollektiva nyttigheter** som man förser samhället med och som marknaden självt inte förmår prissätta, t.ex. klimatåtgärder, biologisk mångfald, god miljö, livsmedelssäkerhet, levande landsbygd etc.

Enhetliga gårdsstödsnivåer – "flat rate"

Förbundets inställning: **Nej; dock ja förutsatt långsiktig utjämning inom hela EU**

- En utjämning av alla stödrätters stödbelopp leder till stora omfördelningseffekter.
- Enhetliga gårdsstödsnivåer kan verka lockande som en förenkling av systemet – "varje enskild stödrikt inom hela landet/EU berättigar till samma stödbelopp" – men torde vara mer komplex än man först tror; hur t.ex. behandla de olika tillägsbelopp som lagts till stödrikterna?
- Om de ökade producentpriserna består torde det bli svårt att motivera stödrikternas olika värde, baserade på historiska producentpriser. Trovärdigheten gentemot konsumenter och skattebetalare motiverar på sikt en utjämning av stödbeloppen. Dock bör en sådan reform inledas först efter 2013, med en lång övergångstid. Dessutom måste hela EU omfattas.

Högstanivåer för stöd

Förbundets inställning: **Nej** (se även under Modulering)

Våra huvudskäl:

- Ett tak skapar incitament för de företagare som hamnar ovanför taket att omstrukturera sitt företag genom att dela upp det.
- De företag som drabbas är i huvudsak de största, effektivaste och mest framåt.
- Strukturrationaliseringen kan hämmas genom delning av företag som närmar sig taket. En bromsad strukturrationalisering ger lantbruksföretag med sämre konkurrenskraft, vilket innebär risk för ökade kostnader för samhället.

Lägstanivåer för stöd

Förbundets inställning: **Ja**

- Vid dagens golv är utbetalningar av stöd till de minsta mottagarna en förlustaffär; administrationen av dessa stöd kostar mer än det utbetalade stödbeloppet i sig.
- Flera av de minsta mottagarna är i själva verket inte lantbrukare.

Modifiering av omfattningen av tvärvillkoren

Tvärvillkoren måste förenklas. Att införa fler mål, som klimatförändringar och vattenförvaltning, innebär dock **inte** någon förenkling av regelverket. **Tillkommande mål bör istället hanteras inom pelare 2.** Dessutom: ju fler mål som införs i tvärvillkoren, desto större risk för målkonflikter – och **hur skall lantbrukaren då kunna uppfylla kraven?**

Avskaffande av obligatorisk träda

Förbundets inställning: **Ja**

Jordbruksmarken behöver inte längre tvångsvis undantas från produktion för att minska överproduktion; tvärtom måste i framtiden all jordbruksmark tillgängliggöras för produktion av livsmedel, bioenergi, biologisk mångfald etc., för en växande världsbefolkning.

Det har framförts krav om att den ökade biologiska mångfald som antas ha uppkommit på den trädade arealen bör värnas. Det är Förbundets uppfattning att detta bör hanteras inom ramen för pelare 2, genom frivilliga miljöåtaganden från lantbrukarnas sida.

Modulering

Förbundets inställning: **Ja, om modularade medel öronmärks för klimatåtgärder i pelare 1**

- Jordbrukspolitiken behöver reformeras, och jordbruksstöden på sikt minskas. Modulering – lika stor procentuell sänkning av samtliga stödrätters stödbelopp inom hela EU – framstår som den mest acceptabla metoden, då den drabbar alla lika. Förbundet är berett att acceptera en något högre moduleringstakt än Kommissionen föreslår, i syfte att uppnå den budgeteffekt som motsvaras av ett avstående av införande av ”högstanivåer för stöd”.
- Modulering får en omedelbar budgeteffekt; det går genast att peka på en minskning av utbetalningarna som hänger samman med jordbruksproduktion.
- Metoden torde vara administrativt enkel.

Kommissionen presenterade den 23 januari 2008 ett stort Energi- och klimatpaket. Sverige skall minska koldioxidutsläppen med 17 % och öka andelen förnyelsebar energi till 49 % till 2020 jämfört med 2005. Målen kommer att kräva stora insatser för att kunna uppnås, bl.a. kommer lantbruket att skärskådas – både för nuvarande utsläpp och för sin potential att aktivt bidra till nödvändiga klimatåtgärder. De senare förutsätter dock att samhället engagerar sig.

Mot bakgrund av detta, anser Förbundet att **modulerade medel skall öronmärkas för klimatåtgärder, i första hand inom pelare 1** och en i detta syfte omarbetad/utökad artikel 69¹, **i andra hand inom pelare 2** – under förutsättning att regeringen tydligt uttalar att man kommer att medverka till 50 % nationell medfinansiering och därigenom dubblar de modularade medlens effekt.

5 februari 2008

SVERIGES JORDÄGAREFÖRBUND

Henrik Treschow / genom Frederik Treschow, generalsekreterare
ordförande Sveriges Jordägareförbund
ordforande@jordagarna.se

---

¹ Artikel 69 i rådets (gårdsstöds)förordning nr 1782/2003: nuvarande lydelse: ”för att stödja jordbruksverksamhet som är viktig för miljön eller för att förbättra kvaliteten och saluföringen av jordbruksprodukter”